

Cuprins

Capitolul I

În care dna Milica pătrunde în casa
Colonelului, dra Veronica Geambașu
devine „posesoarea unui embrion nele-
gitim”, iar în grădina dlui Relu Covalciuc
se întâmplă lucruri ciudate.....5

Capitolul II

În care Mitu povestește cum a fost primit
la C.C. de tovarășul Nicolae Ceaușescu,
Secretar General al Partidului Comunist
Român, Președinte al Republicii Socialiste
România, Comandant Suprem al Forțelor
Armate și cel mai iubit fiu al poporului ... 23

Capitolul III

În care cei mai mulți dintre locuitorii
străzii Salcânilor, rememorând perioada
sistematizării și blestemele Hleandăi,
așteaptă plini de speranță fisurarea casei
Colonelului40

Capitolul IV

În care Mitu, fraierul tranziției, se căsăto-
rește cu Luminița, mireasa șomerilor73

Capitolul V

În care dna Vera Socoliuc se pregătește
cu tot dichisul să bolească85

Capitolul VI

În care aflăm mai multe despre frumusețea vieții din anii comunismului, precum și despre copilăria lui Ticu Zidaru și administrarea „Tractorului șifonat” ...101

Capitolul VII

În care dl Relu Covalciuc le împărtășește amicilor de la „Tractorul șifonat” un vis premonitoriu127

Capitolul VIII

În care ne dumirim de ce dl Costel Spătaru nu stă de vorbă cu nevastă-sa ...148

Capitolul IX

În care „se vorbesc discuții” de tot felul, inclusiv despre exportul de râme.....168

Capitolul X

În care dl Relu Covalciuc câștigă în mod cinstit un pahar cu rom și rememorează, încercat de sentimente complexe, dezlegarea misterului din grădina sa181

© 2004, 2007, 2010, 2012 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © Ekaterina Vassilieva/Dreamstime.com

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

LUNGU, DAN

Raiul grădinilor: fals roman de zvonuri și mistere / Dan Lungu. – Ed. a 4-a. – Iași : Polirom, 2012

ISBN print: 978-973-46-3196-0

ISBN ePub: 978-973-46-2115-6

ISBN PDF: 978-973-46-3042-4

821.135.1-31

Printed in ROMANIA

DAN
LUNGU

Raiul găinilor

fals roman de zvonuri și mistere

POLIROM
2012

Într-un anumit fel, când cei de pe stradă pretindeau că nu se cade să povestești noutăți în prezența unui ins bolnav, ei aveau, de fapt, în față imaginea doamnei Socoliuc. Or, cu modul ei de a-și pregăti patul suferințelor, de a-și aranja spațiul din preajmă și de a se purta cu ceilalți, cu modul ei de a-și regiza trecerea în lumea cealaltă, ei se simțeau mai degrabă în fața unui morți iminente decât a unui bolnav, și vorba lor, la început ciudată, că nu se cade să spui noutăți bolnavului capătă deodată sens, echivalând cu aceea că la mort nu se vorbește. Adică nu se vorbește orice, chestiuni cotidiene și bârfe, ci doar despre lumea eternă, iar asta numai preotul o putea face cel mai bine.

Încă de la primele simptome, doamna Socoliuc și-a aranjat părul, s-a îmbrăcat într-un capot de duminică după-amiaza și și-a amenajat patul în care urma să boalească în camera cea bună, apelând la o lenjerie albă și curată, bine apretată și călcată, mirosind a levănțică. Apoi a solicitat, pe un ton sfârșit, dar totuși ferm, să se vorbească în șoaptă, iar găinile să fie închise în ocolul dinspre grădină, departe de locul unde urma să-și înfrunte suferința. Abia după ce s-a instalat cu tot dichisul a permis palorii să vină în obraji și picioarelor să tremure. A cerut ca masa să-i fie servită la pat, pe o tavă ce nu fusese scoasă din dulapul din hol de ani de zile. Apoi s-a închis într-o cvasimuțenie odihnitoare și solemnă, poruncind din

când în când cu voce aproape blajină și răspunzând monosilabic, numai după ce era întrebată de două-trei ori același lucru, parcă pentru a-și cruța puterile. Pentru locuitorii străzii, care n-ar fi stat în pat decât dacă i-ar fi doborât boala și care ar fi ales cu bucurie patul din bucătărie în defavoarea celui din camera cea bună, care ar fi preferat forfota familială și aburii de mâncare în detrimentul mirosului de gutui sau de dulcețuri zaharisite, care ar fi ales să se văicărească în gura mare oricui îi trece pragul în loc să se afunde într-o mușenie plictisitoare, pentru aceștia, comportamentul ei li s-a părut de-a dreptul deplasat, bănuind-o mai curând de „o boală la creier decât la alte mădulare“ (dom' Petrică). Doar cei mai în vârstă nu păreau cu totul surprinși, ci își amintiră povestirile bătrânilor Socoliuc cu privire la obiceiurile ciudate ale nurorii lor.

Octavian Socoliuc, Tavi – cum îi spuneau în familie –, singurul copil al bătrânilor, făcut mai târziu din pricina unor probleme de sănătate, crescuse până la douăzeci de ani pe strada Salcânilor, pentru ca apoi să fie obligat să ajungă la București pentru completarea studiilor: numai astfel se putea angaja ca impiegat de mișcare, după voia tatălui, el însuși funcționar la gară, la serviciul aprovizionare. De acolo, după trei ani nu s-a întors doar cu diploma de absolvire, ci și cu domnișoara Vera, o fată grațioasă și surâzătoare, însă plină de ifose după

gustul bătrânilor. Sub exclamațiile ei pline de uimire și cuvintele ușor cântate, tributare cursurilor de italiană urmate în particular, bătrânii au descoperit, cu ocazia primei vizite a domnișoarei, o undă de ironie la adresa modului lor de trai și o voință abia reprimată de a schimba totul în jur. Aerul de persoană hotărâtă să-i civilizeze pe cei din jur, gata să pună umărul la o revoluție a gustului în gospodăria lor, răzbătea ușor de sub cuvintele melodioase, iar bătrânilor nu le fu deloc pe plac. Tavi asista ușor surprins și nu fără oarece mândrie la remarcile șagalnice ale iubitei sale privind straturile de flori, gazonul, culoarea varului de pe pereții din exterior, sticla ușii de la intrare, echilibrul tablourilor de familie și disponerea mobilei. Domnișoara Vera s-a arătat cu totul încântată de ghemotoacele aurii, cu piciorușe și cioc, care ciuguleau crupe în interiorul unui fel de colivie din nuiele de răchită înfipite în pământ pe circumferința unui cerc, mlădiate și legate laolaltă în vârf cu sârmă; a apreciat chiar acest sistem de protejare a mâncării puișorilor de ciocurile hrăpărețe ale păsărilor mai mari, care nu puteau trece printre nuiele pentru a ajunge la cutia de conservă plină cu crupe. Însă când a ajuns la locul în care ghemotoacele aurii își petreceau noaptea, și-a prins grațios nasul cu degetele, a făcut o grimasă și a explicat muzical că ar fi suficient ca în fiecare dimineață să vină cineva cu o măturică și un fâraș și să procedeze la o

minimă toaletă a locului pentru a îndepărta în manieră mulțumitoare mirosul care, cu toate scuzele, devenise insuportabil. Nu fără umor, bătrâna Socoliuc s-a scotocit în buzunarele șortului și i-a oferit, cu toată seriozitatea, un clește de rufe pentru a-și prinde nasul, adăugând că ei de obicei așa procedează, însă acum le fusese rușine de ea. Domnișoara Vera a luat-o de bună. Au fost suficiente doar două-trei minute pentru ca toți cei de față să se prăpădească de răs, și ea să umble cu nasul înroșit o zi și jumătate după aceea, pisându-l pe Tavi că i se pare o glumă nereușită și că i se pare nu numai nedemn, ci și monstruos că el poate râde la o asemenea barbarie.

O mică întâmplare, importantă prin vibrațiile ei profunde, cu efecte în timp, s-a produs și între domnișoara Vera și viitorul ei socru. De fapt, e prea mult spus întâmplare, s-ar potrivi mai bine numele de schimb de replici sau mic incident. Se nimeriseră să facă doi pași împreună pe aleea dintre ușa principală a casei și poartă. Bătrânul Socoliuc era foarte mândru de strada lor care fusese pietruită relativ recent, prin contribuția sa esențială, cu bucățele de cărămidă. Prin câteva jonglerii în acte, bătrânul reușise să direcționeze către strada lor câteva camioane cu resturi de cărămidă rămase în vagoane după descărcare. Plus o echipă de muncitori care, alături de câțiva vecini, au împrăștiat resturile de-a lungul și de-a latul, înlăturând noroaiele îmblânzite până atunci doar

cu pietroaie implantate din loc în loc și cu potecute de scândură în zonele mai dificile. Fără îndoială, la acel moment, bătrânul Socoliuc a fost eroul străzii și chiar a fost amintit de multe ori cu recunoștință. Așa că a tresărit încântat în momentul în care domnișoara Vera a ciripit că-i place strada, că i se pare exotică așa cărămizie, ca de pe Marte. Însă s-a întristat când tânăra, cu toată sinceritatea, i-a împărtășit că n-ar putea locui totuși pe o asemenea stradă, pe care îți scâlciezi pantofiorii, îți prinzi tocurile între pietre și riști în orice moment să-ți răsucești glezna. Apoi l-a întrebat dacă atunci când plouă apa capătă nuanțe roșiatice în pâraiașele dintre cărămizi, iar bătrânul, gânditor, a zis că nu știe, că nu-i trecuse prin cap să se uite la asta.

Căsătoria dintre Tavi și Vera nu s-a produs fără peripeții. În ciuda reținerilor bătrânului și a ostilității viitoarei soacre, nunta a avut loc, iar domnișoarei Vera, pentru o bucată de timp, pe strada Salcânilor i s-a spus „Bucureșteanca”. Abia peste câțiva ani, bătrâna Socoliuc a aflat secretul asfaltării străzii fix până în dreptul casei lor, acțiune ce a divizat strada în două culori: jumătate neagră, jumătate roșiatică. Asfaltarea fusese obiect de negociere: inițial între Vera și Tavi (pentru ca ea să accepte să locuiască în casa de pe Salcânilor), apoi între Tavi și bătrânul Socoliuc (pentru ca primul să urmeze cariera din domeniul căilor ferate). La o săptămână după ce remorcile au descărcat

bitumul și compresoarele l-au tasat peste smoala fierbinte, curtea familiei Socoliuc, protejată de copertină și luminată cu faruri de locomotivă, s-a umplut de nuntași. S-a potrivit la fix cu asfaltul, se minuna bătrâna Socoliuc în fața fiecărui invitat – „Nu credeam să trăiesc s-o mai apuc și pe asta!”. Mătușa lui Tavi, sora mamei sale, găsea că Vera seamănă perfect cu bătrâna Socoliuc în tinerețe, ceea ce bătrânul a confirmat din toată inima și făcând din ochi. Din partea miresei n-au participat prea multe rude sau cunoștințe, însă nici o familie de pe stradă nu a lipsit de la eveniment, ceea ce demonstra încă o dată considerația de care se bucurau bătrânii, chiar dacă aduseseră la ei în curte o bucureșteancă. Luna de miere n-a durat decât două săptămâni, timp în care, pe stradă, ecurile nunții nu erau concurate decât de cele ale asfaltării. Toată lumea știa căruia fapt se datorează o asemenea bucurie și nimeni nu se aștepta ca lucrările să înainteze. Altminteri, mașinile grele se retrăseseră. Toată lumea știa, cu excepția bătrânei Socoliuc, care ieșea din când în când la poartă și scruta Negru Vodă, cu mâna streășină la ochi, poate-poate va zări vreun camion sau un compresor. Stând la poartă, mai lega câte o vorbă cu un vecin sau altul. După trei cuvinte, tuna și fulgera împotriva celor ce începuseră o treabă și o lăsaseră de izbeliște ca niște nemernici. Vecinul o încuviința și se gândea cum să o șteargă mai repede. Când, peste câțiva ani, i-a deconspirat

motivul real al asfaltării, cu greu i-a iertat soțului faptul că fusese lăsată să cadă de caraghioasă; în plus, s-a simțit trădată de propriul ei fiu pe care-l răsărase, uneori clandestin, căci bătrânul Socoliuc fusese mai aspru în educație, mai ales când era vorba de copii și mai cu seamă când era vorba de băieți. De câte ori bătrâna își amintea de propriul extaz în fața nuntașilor sau de indignarea ulterioară scuipată în fața vecinilor, de atâtea ori era obligată să se trateze cu distonocalm. Iar faptul că nici unul dintre vecini nu-i destăinuise secretul îl interpreta ca pe un semn de solidaritate a acestora cu Vera, semn pe care nu-l putea înțelege nicicum. Bătrânul Socoliuc suporta cu stoicism reproșurile obsesive ale nevestei, bucuros că la urechile ei nu ajunsese nimic despre riscurile pe care le înfruntase în aranjamentul acestei asfaltări, despre micile ilegalități comise, care, în caz de neșansă, erau suficiente pentru a le transforma bătrânețea într-un iad.

A doua zi după întoarcerea însurăților din luna de miere, Tavi s-a prezentat la gară pentru a începe demersurile angajării, iar Vera a rămas alături de soacră la treburile gospodăriei. Cugetând împreună la ce să gătească pentru prânz, bătrâna i-a sugerat, pentru a-i face o surpriză lui Tavi, să gătească fasole cu ciolan, mâncarea lui preferată. Zis și făcut. Bătrâna a trimis-o după apă „în ogradă la Stegaru”, căci tocmai se golise găleata. Așa a cunoscut-o Vera